

รูปแบบการให้คำปรึกษาเด็กและเยาวชน
สู่วิถีสันติสุขในศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง*
A Model of Juvenile Counseling for Peaceful Way
in the Central Juvenile and Family Court

¹ลัดดา เฉลิมกาญจนา, พระธรรมวัชรบัณฑิต และ ชันทอง วัฒนประดิษฐ์

¹Ladda Chalermkanjana, Phra Dhamvacharabundit

and Khantong Wattanapradith

¹มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

¹Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand.

¹Corresponding Author's Email: ladda1604@yahoo.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาเด็กและเยาวชนกระทำความผิดของศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง 2) เพื่อเสนอรูปแบบการให้คำปรึกษาเด็กและเยาวชนสู่วิถีสันติสุขในศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยการศึกษาและเก็บข้อมูลจากผู้พิพากษา จิตแพทย์ นักจิตวิทยา ผู้ให้คำปรึกษา ผู้ปกครอง เยาวชน และผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 62 ท่าน ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ในรูปแบบ content analysis ให้ความสำคัญกับความคิดรวบยอด มีการตีความ Interpretation ซึ่งการวิเคราะห์และตีความจะนำความรู้จากทฤษฎี วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง มาร่วมในการพิจารณา

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัญหาเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดที่พบมากที่สุดคือ ข้อหาที่เกี่ยวข้องกับสารเสพติด ซึ่งพฤติการณ์คดีมีทั้งครอบครองเพื่อเสพ ครอบครองเพื่อจำหน่าย ร่วมกันผลิต และยังพบว่ายาสเสพติดเป็นส่วนหนึ่งของการกระทำความผิดด้วยข้อหาอื่นด้วย 2) รูปแบบการให้คำปรึกษาเด็กและเยาวชนสู่วิถีสันติสุขในศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักคิดพื้นฐาน ได้แก่ การนำหลักอริยสัจ 4 คือ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค มาเป็นกรอบวิเคราะห์ในการให้คำปรึกษา เพราะหลักอริยสัจ 4 เป็นแนวทางสากลและสามารถนำมาประยุกต์ใช้เป็นเครื่องมือหนึ่งในกระบวนการให้คำปรึกษาได้ 2) การพัฒนาผู้เกี่ยวข้องในการให้คำปรึกษาด้วยพลังเครือข่าย 3) ขั้นตอนในการให้คำปรึกษาของผู้ให้คำปรึกษาเด็กและเยาวชนของศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง 6 ขั้นตอน ได้แก่ (1) การเตรียมความพร้อม (2) การสร้างสัมพันธภาพ (3) การสร้างความไว้วางใจ (4) การให้กำลังใจ (5) การกระตุ้นความคิดและตั้งเป้าหมายในชีวิต

*Received March 12, 2021; Revised April 21, 2021; Accepted May 3, 2021

และ (6) เร้ากุศลให้ดำรงอยู่ในมรรค ได้องค์ความรู้ใหม่เรียกว่า NT&4D for Juvenile Counseling for Peaceful Way

คำสำคัญ: รูปแบบ; การให้คำปรึกษา; เด็กและเยาวชน; วิธีสันติสุข

Abstract

The research paper consisted of the following objectives: 1) to study the problems of juvenile who committed offences and 2) to present a model of juvenile counseling for peaceful way in the central juvenile and family court. The study was a qualitative research by studying documents, in-depth interviews with key informants including judges, psychiatrists, psychologists, counselors, parents, juveniles, and experts on Buddhism, in a total of 62 persons. The acquired data were analyzed by means of content analysis and interpretation by applying the theories and related literature into consideration.

The results of the research are found that the most common problem of juvenile who commit offences is relating to drugs, namely, drug possession, drug dealing, drug manufacturing, etc. The study also found that drugs are also involved with other offences. A model of juvenile counseling for peaceful way in the central juvenile and family court consists of 3 components: 1) Fundamental principles by applying Ariyasacca (Four Noble Truths) and Bhāvanā (Four Kinds of Development). Ariyasacca comprising dukkha (suffering), samudaya (the cause of suffering), nirodha (the cessation of suffering), and magga (the path leading to the cessation of suffering) can be applied as a framework counseling Because the Four Noble Truths is a universal approach and can be applied as one of the tools in the counseling process; 2) The development of people involved in counseling through the network power; 3) There are 6 steps for juvenile counseling which are (1) preparation, (2) relationship building, (3) trust-building, (4) encouragement, (5) thought-provoking and setting goals in life, and lastly, (6) practicing the noble eightfold path. All of which enables the new body of knowledge called “NT & 4D for Juvenile Counseling for Peaceful Way”

Keywords: Model; Counseling; Juvenile; Peaceful Way

บทนำ

จากการสำรวจข้อมูลสถิติสภาวะทางวัฒนธรรมของเด็กและเยาวชนไทยในช่วงที่ผ่านมาพบปัญหาสำคัญ 6 ด้านหลัก ได้แก่ อันดับ 1 ปัญหาเยาวชนเสพยาติดมากถึง 2.7 ล้านคน อายุระหว่าง 15-19 ปี จำนวน 3 แสนคนต้องเข้ารับการบำบัด ส่วนเยาวชนอายุ 11 ปีจำนวน 7 คนเริ่มเสพยาบ้า และอายุ 7 ปี

ส่งยาบ้า อันดับ 2 ปัญหาวัยรุ่นตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร จากสถิติพบว่า อายุต่ำกว่า 19 ปีลงมา ตั้งครรภ์ถึงปีละ 1.5 แสนคน อันดับ 3 เด็กถูกละเมิดและกลั่นแกล้ง กระทบความรุนแรงโดยสื่อ อันดับ 4 การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ยุคใหม่ที่รักลูกแบบไม่ถูกทาง อันดับ 5 การเสพสื่ออนาจารผ่านสื่อออนไลน์ และอันดับ 6 การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เกิดนักดื่มหน้าใหม่ เพิ่มขึ้น 2.5 ล้านคน โดยอายุต่ำกว่า 20 ปี สามารถซื้อหาเครื่องดื่มได้เองถึงร้อยละ 98.7 นอกจากปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้แล้วยังพบว่า เยาวชนไทยมีปัญหาการใช้ความรุนแรงสูงขึ้น (Thai Health Promotion Foundation, 2019) สาเหตุหนึ่งของปัญหาเด็กและเยาวชนในสังคมไทยที่พบในปัจจุบัน คือ เรื่องของพื้นฐานครอบครัว ซึ่งสถาบันครอบครัวซึ่งเป็นหน่วยที่เล็กที่สุด แต่มีความสำคัญมากที่สุด ก็มีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพสังคมและเศรษฐกิจ พ่อแม่ต้องไปทำงานหาเลี้ยงครอบครัว ไม่มีเวลาอบรมสั่งสอนดูแลใกล้ชิดลูก ทำให้เด็กๆ เรียนรู้ชีวิตด้วยตนเองจากสังคมนอกบ้าน และอาจถูกชักจูงไปในทางที่เสื่อมเสีย ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ทั้งนี้ปัญหาและปัจจัยเสี่ยงที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนไทยมีด้วยกันหลายสาเหตุ เช่น ความแตกแยกในครอบครัว พ่อแม่หย่าร้าง การขาดความอบอุ่น อยู่ในครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว และการขาดการดูแลจากคนในครอบครัว ระบบการศึกษาที่ไม่เท่าเทียมกัน ไม่เหมาะสมกับสภาพชีวิตเด็กแต่ละพื้นที่ หรือขาดการดูแลเอาใจใส่จากครูรวมถึงการมีกลุ่มเพื่อนที่ชอบใช้ความรุนแรง การบริโภคสื่อที่ไม่เหมาะสมทั้งเรื่องของความรุนแรง เรื่องเพศ ปัญหาการติดเกม อายุมขและการพนันในรูปแบบต่างๆ รวมถึงสภาพแวดล้อมในชุมชนที่เป็นแหล่งอบายมุขซึ่งกระตุ้นพฤติกรรมเสี่ยง ทั้งการเที่ยวกลางคืน การดื่มเหล้า เสพสารเสพติดการทะเลาะวิวาท พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ การตั้งกลุ่มหรือแก๊งเพื่อก่อพฤติกรรมเสี่ยงภัยบนท้องถนนซึ่งกิจกรรมทั้งหลายเหล่านี้ล้วนนำไปสู่ปัญหาการใช้ความรุนแรงของเด็กและเยาวชนไทย

เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดกฎหมาย แต่เดิมศาลมุ่งเน้นตัดสินตามความผิดและชดเชยไปตามกรณี ปัจจุบันศาลยุติธรรมและกระทรวงยุติธรรมได้มี “พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553” ที่มุ่งเน้นการพัฒนาระบบการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนโดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง ซึ่งมีเจตนารมณ์ให้เด็กและเยาวชนระหว่างดำเนินคดีได้มีโอกาสปรับปรุงตนเอง อยู่กับครอบครัว โดยที่ศาลเยาวชนและครอบครัวสามารถคืนตัวเด็กและเยาวชนให้แก่พ่อแม่หรือบุคคลหรือองค์กรที่เด็กและเยาวชนอาศัยอยู่ (Department of Juvenile Observation and Protection, 2019) ปัจจุบันศาลเยาวชนและครอบครัวกลางได้นำกระบวนการให้คำปรึกษากรณีเด็กและเยาวชนกระทำความผิดโดยระเบียบว่าด้วยการให้คำปรึกษาของผู้ให้คำปรึกษาที่ศาลแต่งตั้ง มีบทบาทและหน้าที่ในการให้คำปรึกษา ซึ่งผู้วิจัยเป็นหนึ่งในผู้ให้คำปรึกษาประจำศาลเยาวชนและครอบครัวกลางในยุคต้นๆ จนถึงปัจจุบัน จากประสบการณ์ในการให้คำปรึกษาของผู้วิจัย พบว่า การให้คำปรึกษา หัวใจสำคัญคือ การช่วยเหลือ แก้ไข พื้นฟูจิตใจและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเด็กและเยาวชน ทำให้เกิดการสำนึกและคิดได้ มีแรงจูงใจในการเปลี่ยนแปลง มีภูมิจิตใจที่เข้มแข็งกลับคืนสู่สังคมได้อย่างเป็นสุข การให้คำปรึกษาของที่ปรึกษาจึงนับว่าเป็นอีกกลไกสำคัญที่มีส่วนในการช่วยแก้ปัญหาเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด

ดังนั้น การแสวงหารูปแบบหรือแนวทางการในการช่วยเหลือและให้คำปรึกษาเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดและกำลังเข้าสู่กระบวนการพิพากษาในศาลเยาวชนและครอบครัวกลางจึงเป็นเรื่องที่จำเป็น

เพราะผู้ให้คำปรึกษาต้องมีความเข้าใจต่อกระบวนการให้คำปรึกษา ซึ่งให้ความสำคัญทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม เช่น กรณีมีอาการเจ็บป่วยจำเป็นต้องรักษาด้วยยา การให้ครอบครัวและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม เพราะทุกองค์ประกอบล้วนส่งผลต่อแรงจูงใจในการเปลี่ยนแปลง ตระหนักรู้ถึงปัญหา เห็นคุณค่าและศักยภาพ ของตนเอง มีแนวทางในการกลับไปใช้ชีวิตร่วมกับครอบครัวและชุมชนอย่างสันติสุข บทบาทหน้าที่สำคัญ ของผู้ให้คำปรึกษาจึงไม่ใช่การคิดหรือตัดสินใจแทน แต่ควรทำความเข้าใจภาวะของความทุกข์ที่ผู้ขอรับการ ปรึกษาประสบอยู่ และให้คำปรึกษาโดยใช้กระบวนการที่เชื่อมั่นในพลังปัญญาและศักยภาพของมนุษย์ (Semsikkha, 2019) ซึ่งแนวคิดนี้เป็นไปตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่เน้นการแก้พัฒนาจิตและปัญญา ของมนุษย์ด้วยหลักอริยสัจ 4 ซึ่งเป็นกระบวนการแก้ปัญหาของมนุษย์ชาติอย่างแท้จริง กล่าวคือ การเห็นถึง ทุกข์และการดับทุกข์ การแสวงออกจากปัญหาด้วยปัญญาของตนเองและนำพาชีวิตตนและสังคมให้เกิด สันติสุข

กล่าวได้ว่า หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นแนวทางสากลและสามารถนำมาประยุกต์ใช้เป็น เครื่องมือหนึ่งในกระบวนการให้คำปรึกษา เพราะการให้คำปรึกษาในที่นี้ไม่ใช่การช่วยแบบสังคมสงเคราะห์ที่ ให้ผู้มาปรึกษาเป็นฝ่ายรอรับแต่อย่างเดียว ตรงกันข้ามผู้วิจัยเชื่อมั่นว่ามนุษย์ต่างก็มีปัญหาหรือศักยภาพในการ แก้ไขปัญหาภายในตนเอง เพียงแต่ประสบการณ์ที่ถูกกดขี่ได้กดทับหรือลดทอนให้รู้สึกหมดพลัง และ ไม่สามารถที่จะคิดตัดสินใจขอข้อดีได้ช่วงระยะหนึ่ง แต่เมื่อได้รับการปรึกษาเพื่อการเยียวยาอย่างถูกต้อง แล้ว พลังความคิดในการกำหนดชีวิตตนเองให้ดำเนินไปในทางที่ถูกที่จะพ้นกลับคืนมา ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่ จะศึกษาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา หรือหลักพุทธสันติวิธีมาเป็นกรอบและแนวทางบูรณาการกับ กระบวนการให้คำปรึกษาที่ศาลเยาวชนและครอบครัวกลางที่ใช้อยู่ปัจจุบันเพื่อพัฒนารูปแบบการให้คำปรึกษา เยาวชนสู่วิถีสันติสุขในศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยนี้จะช่วยให้ศาลเยาวชน และครอบครัวกลางจะได้แนวทางที่นำไปใช้เพิ่มประสิทธิภาพในการให้คำปรึกษาของเด็กและเยาวชนที่กระทำ ความผิดของศูนย์ให้คำปรึกษาแนะนำและประสานการประชุมเพื่อแก้ไข บำบัด พ้นพู่เด็ก เยาวชน และ ครอบครัว ให้เด็กและเยาวชนสามารถคืนสู่สังคมได้อย่างเป็นสุขและเป็นอนาคตที่ดีของสังคมไทยสืบต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาเด็กและเยาวชนกระทำความผิดของศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง
2. เพื่อเสนอรูปแบบการให้คำปรึกษาเด็กและเยาวชนสู่วิถีสันติสุขในศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้วิธีการวิจัย เชิงเอกสาร (Documentary Research) และวิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) เก็บข้อมูลด้วย การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการทดลองใช้ (Practical Trial) เพื่อนำข้อมูลมาสังเคราะห์ วิเคราะห์ มี 7 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ทำการศึกษา แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการให้คำปรึกษาเด็กและเยาวชน ความเป็นมาและความสำคัญของการให้คำปรึกษาเด็กและเยาวชนกระทำความผิด และวิเคราะห์สภาพปัญหาเด็กและเยาวชนกระทำความผิดของศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง

ขั้นตอนที่ 2 ดำเนินการวิจัยเชิงเอกสาร สืบค้นข้อมูลสภาพปัญหาเด็กและเยาวชนกระทำความผิดของศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง และศึกษารูปแบบการให้คำปรึกษาเด็กและเยาวชนสู่วิถีสันติสุขในศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ตามแนวทางพุทธสันติวิธี

ขั้นตอนที่ 3 สร้างเครื่องมือแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) สำหรับสัมภาษณ์กลุ่มผู้พิพากษา จิตแพทย์ นักจิตวิทยา ผู้ให้คำปรึกษา ผู้ปกครอง เยาวชนและผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนา จากนั้นเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือเพื่อความถูกต้อง เหมาะสม โดยงานวิจัยนี้ เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งมีโครงสร้าง ที่ผ่านการตรวจสอบเครื่องมือจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ด้วยกระบวนการหาค่าน้ำหนักความน่าเชื่อถือ Index of Objective Congruence (IOC) ร้อยละ 60 ขึ้นไป แล้วลงสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ด้วยการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) กลุ่มผู้พิพากษา 14 ท่าน กลุ่มจิตแพทย์ นักจิตวิทยา ผู้ให้คำปรึกษา 19 ท่าน กลุ่มผู้ปกครอง 12 ท่าน กลุ่มเยาวชน 12 ท่าน และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนา 5 ท่าน รวมผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยครั้งนี้ จำนวนทั้งสิ้น จำนวน 62 ท่าน การเลือกผู้ให้ข้อมูลเป็นการเลือกแบบเจาะจงคนที่มีทักษะและเกี่ยวข้องกับศาลเยาวชนและครอบครัวกลางโดยตรง

ขั้นตอนที่ 4 การสังเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยทำการจัดหมวดหมู่ แบ่งประเภท เปรียบเทียบ วิเคราะห์สังเคราะห์ อธิบาย ตีความ และนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ /ผู้เชี่ยวชาญ และศึกษาความรู้จากตำรา เอกสาร วิทยานิพนธ์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักและวิธีการการให้คำปรึกษาเด็กและเยาวชนตามแนวทางพุทธสันติวิธี แล้วนำมาบูรณาการ จัดทำเป็น “รูปแบบการให้คำปรึกษาเด็กและเยาวชนสู่วิถีสันติสุขในศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง”

ขั้นตอนที่ 5 เชิญผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ และนักวิชาการ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยครั้งนี้ จำนวน 7 คน มาสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) เพื่อรับรองโมเดล/ชี้แนะรูปแบบการให้คำปรึกษาเด็กและเยาวชนสู่วิถีสันติสุขในศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง แล้วนำคำแนะนำไปปรับแก้รูปแบบหรือโมเดลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้มีความถูกต้อง เหมาะสมยิ่งขึ้น

ขั้นตอนที่ 6 นำรูปแบบฯ ไปทดลองใช้ (Practical Trial) กับเด็กและเยาวชนกระทำความผิดของศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง จำนวน 6 คน ติดตามเยี่ยม ประเมินผลทุกสัปดาห์ เป็นเวลา 6 สัปดาห์

ขั้นตอนที่ 7 นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้ (Practical Trial) มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุปผล แล้วนำเสนอ “รูปแบบการให้คำปรึกษาเด็กและเยาวชนสู่วิถีสันติสุขในศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง” ต่อไป

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพปัญหาเด็กและเยาวชนกระทำความผิดของศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มย่อยกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้ง 5 กลุ่ม

พบว่า ข้อหาและเหตุปัจจัยแห่งการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน มีลักษณะคล้าย ๆ กัน ข้อหาที่พบมากที่สุด คือ ข้อหาที่เกี่ยวข้องกับสารเสพติด ซึ่งพฤติการณ์คดีมีทั้งครอบครองเพื่อเสพ ครอบครองเพื่อจำหน่าย ร่วมกันผลิต นอกจากนี้ยังพบว่า ยาเสพติดเป็นส่วนหนึ่งของการกระทำผิดด้วยข้อหาอื่นด้วย เช่น คดีการลักทรัพย์ก็มักจะมียาเสพติดเข้ามาเกี่ยวข้องอยู่บ่อยครั้ง ซึ่งประเภทของยาเสพติดที่พบว่าเด็กและเยาวชนเกี่ยวข้องส่วนใหญ่คือ กระท่อม กัญชา (Suvanakkul, 2020) ข้อหาลำดับต่อมาที่พบ คือ ข้อหาเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย (Laorungkan, 2020) ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลของศาลเยาวชนและครอบครัวที่พบว่า ข้อหาที่เด็กและเยาวชนทำผิด ส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับยาเสพติด เกี่ยวข้องกับทรัพย์ เกี่ยวข้องกับชีวิตและร่างกาย และข้อหาเกี่ยวกับเพศและพบเด็กและเยาวชนบางรายกระทำความผิดซ้ำ (Ruchiwanitkun, 2020)

เด็กเยาวชนส่วนใหญ่ที่กระทำความผิด มักมาจากครอบครัวที่แตกแยก หย่าร้าง ครอบครัวไม่อบอุ่น การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวไม่เหมาะสม ขาดการดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด ไม่มีการวางกฎกติกาของครอบครัว บิดามารดาไม่มีเวลาดูแลใจใส่เด็กและเยาวชนอย่างใกล้ชิด ความสัมพันธ์ในครอบครัวไม่ดี เยาวชนจึงออกมาแว่สูมและเริ่มใช้ยาเสพติด (Kittiwat, 2020) บางครอบครัวทราบว่าเด็กและเยาวชนหาเงินใช้จ่ายด้วยวิธีการไม่เหมาะสม โดยไม่ได้ห้ามปรามหรือจัดการปัญหา เด็กและเยาวชนบางราย ต้องหาเงินเลี้ยงชีพด้วยตนเอง และพบจำนวนไม่น้อยที่เด็กและเยาวชนติดเพื่อน คล้อยตามเพื่อนมีพฤติกรรมเสี่ยง พฤติกรรมเสียหาย กระทั่งกระทำความผิดและเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม (Sonjai, 2020)

กล่าวได้ว่า สาเหตุที่เด็กและเยาวชนกระทำความผิด เกิดจากปัจจัยหลายประการประกอบกัน ดังนี้

1) ปัจจัยตัวเด็กเอง เกิดจากโรคทางจิตเวช เช่น โรคสมาธิสั้น (attention deficit hyperactivity disorder) โรคดื้อ (oppositional defiance disorder) โรคพฤติกรรมผิดปกติ (conduct disorder) มีปัญหาบุคลิกภาพ ถูกทำร้ายทางร่างกายจิตใจอารมณ์ (child abuse or neglect) ถูกละเมิดทางเพศ (sexual abuse) ทำให้เด็กและเยาวชนพัฒนาไปสู่ความคิด อารมณ์ และการมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น ไม่มีความเห็นอกเห็นใจคนอื่น อยากรู้ อยากมี ไม่มีความสุข ขาดการยับยั้งใจตัวเอง ขาดทักษะอารมณ์สังคม ไม่มีเป้าหมายและแนวทางชีวิตของตนเอง ขาดทักษะการแก้ไขปัญหา มีความคิดและทัศนคติไม่เหมาะสม ขาดต้นทุนทางสังคม (Pruksathien, 2020)

2) ปัจจัยครอบครัว ทัศนคติในการเลี้ยงลูกผิดปกติ (poor parental attitudes) ไม่ดูแลความสัมพันธ์ไม่ดี ใช้ความรุนแรง การสื่อสารทางลบ มีตัวอย่างที่ไม่ดีในครอบครัว เช่น การใช้ยาเสพติด การค้าขายยาเสพติด การทำผิดกฎหมาย การใช้ความรุนแรง การทำร้ายร่างกายและละเมิดทางเพศ พฤติกรรมละเมิดกฎหมายกติกาสังคม ครอบครัวขาดการพัฒนาในทางบวก (Wongphiromsan, 2020)

3) ปัจจัยที่โรงเรียน ระบบการเรียนที่เป็นตัวอย่างของการใช้อำนาจอย่างไม่เป็นธรรม โรงเรียนไม่ใช่พื้นที่ปลอดภัย การลงโทษรุนแรงและไม่เหมาะสม การละเมิดทางร่างกายและทางเพศ ครูเป็นแบบอย่างที่ไม่ดี เพื่อนชักจูงไปในทางอบายมุข มีการกลั่นแกล้งรังแกกัน (bullying) ครูมีปัญหาสุขภาพจิต ระบบการเรียนเร่งเด็ก เน้นวัตถุ แข่งขัน ตัวใครตัวมัน ไม่สร้างทักษะสังคมในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ (Siwamok, 2020)

4) ปัจจัยสังคมและสิ่งแวดล้อม มีแบบอย่างของพฤติกรรมการใช้ความก้าวร้าวรุนแรง การระบาดของยาเสพติด การพนัน ปัญหาอาชญากรรม สังคมหรือคนในชุมชนเพิกเฉยกับพฤติกรรมกระทำความผิด หรือ

พฤติกรรมเสี่ยงต่าง ๆ ระบบกระบวนการยุติธรรมที่มีปัญหา สังคมขาดความตระหนักหรือใส่ใจในการส่งเสริมพฤติกรรมเชิงบวกของเด็กและเยาวชน ขาดความช่วยเหลือจุนเจือกันในสังคม เป็นสังคมทุนนิยม (Katumarn, 2020)

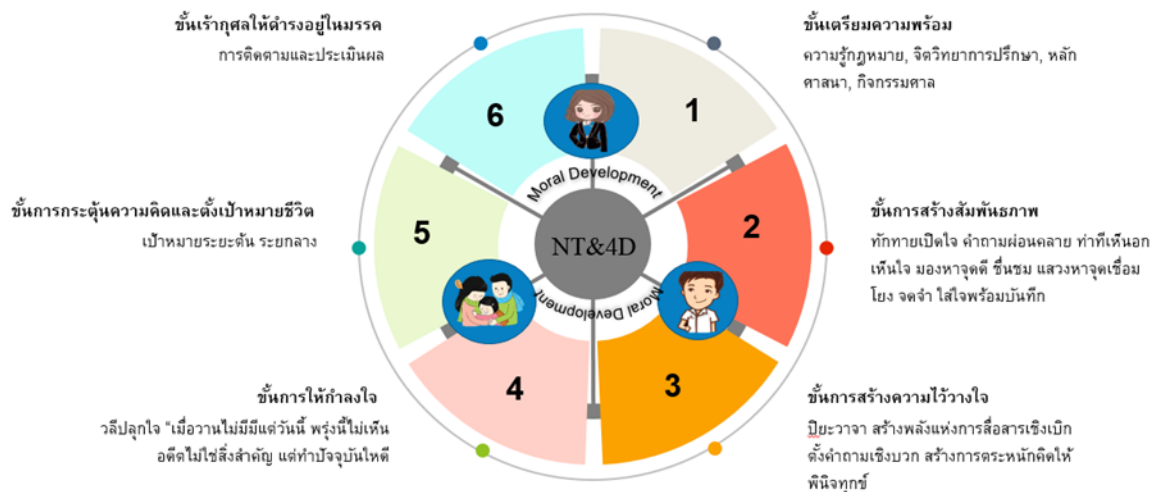
วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อเสนอรูปแบบการให้คำปรึกษาเด็กและเยาวชนสู่วิถีสันติสุขในศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง จากการศึกษาวิจัยพบว่า การให้คำปรึกษาเด็กและเยาวชนด้วยหลักอริยสัจ 4 สามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงกับกระบวนการให้คำปรึกษาของศาลเยาวชนและครอบครัวกลางตามแนวทางและทฤษฎีของทางจิตวิทยา การให้คำปรึกษาตามหลักอริยสัจ 4 หมายถึง หลักการแก้ปัญหา โดยการแก้ปัญหานี้ ต้องดำเนินไปอย่างมีขั้นตอน เพื่อแสวงหาหนทางที่จะดับทุกข์ โดยผู้ให้คำปรึกษาจะต้องมีกระบวนการในการที่จะให้คำปรึกษาแบบอริยสัจ 4 ควบคู่ไปกับความรู้ ความสามารถ และทักษะด้านการให้คำปรึกษา (Phramaha Suthep Sudhiṅṅo, 2020)

ดังนั้นเมื่อเด็กและเยาวชนที่ได้รับคำสั่งจากศาลเยาวชนและครอบครัว ให้เข้ารับบริการการปรึกษาจากนักจิตวิทยา หรือ ผู้ให้คำปรึกษาประจำศูนย์ให้คำปรึกษา ฯ จึงต้องมีการดำเนินการตามขั้นตอน ตั้งแต่ขั้นการสืบหาสาเหตุปัญหา ศักยภาพทางบวก ความเสี่ยง ความจำเป็น ความต้องการ และปัญหาของเด็กและเยาวชน (Phramaha Somboon Vuddhikaro, 2020) จากนั้นกระบวนการให้การแก้ไข บำบัด และฟื้นฟูดำเนินการโดยการให้คำปรึกษาแนะนำ การส่งต่อนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง การติดตามประเมิน กระทั่งการเสนอรายงานผลการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงของเด็กและเยาวชน ตลอดจนครอบครัว เพื่อประกอบดุลยพินิจในการพิจารณาพิพากษาของศาลเยาวชนและครอบครัว โดยเรื่องนี้พระพุทธศาสนาได้เสนอหลักการแก้ปัญหาที่เรียกว่า อริยสัจ หรือ วิธีแห่งความดับทุกข์ (Phra Bhramagunabhorn (P.A.Payutto), 2014) โดยมีขั้นตอนดังนี้ 1) ขั้นเตรียมการ เป็นขั้นแสวงหาความรู้เกี่ยวกับสิ่งที่ปัญหา หรือสิ่งที่ต้องการแก้ไขให้ชัดเจนครบถ้วน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนตามหลักอริยสัจ 4 คือ ขั้นรู้ปัญหา ขั้นหาสาเหตุ ขั้นกำหนดเป้าหมาย และขั้นรู้หรือกำหนดวิธีการแก้ไข 2) ขั้นปฏิบัติการ คือ ดำเนินการแก้ไขปัญหตามวิธีการที่พระพุทธเจ้าได้ทรงค้นพบ และสามารถแก้ปัญหาของชีวิตได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์เรียกว่า “มัชฌิมาปฏิปทา” คือ ต้องดำเนินตามหลักสายกลาง เมื่อรวมกันแล้วก็ต้องดำเนินตามหลักการ 3 ประการได้แก่ หลักศีลสิกขา คือ ต้องรู้พฤติกรรมหลักจิตตสิกขา คือ การเปลี่ยนแปลงด้านจิตใจ หรือด้านพฤติกรรมทางจิตและหลักปัญญาสิกขา คือ จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับปัญหาที่จะเข้าไปแก้ไข ของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดต้องการแก้ไข ซึ่งปัญญาสิกขาหรือการให้ความรู้ จะต้องครอบคลุมเป้าหมาย 4 ด้าน ได้แก่ (1) รู้ปัญหา (2) รู้ความจริง (3) รู้วิธีแก้ไข และ (4) รู้วิธีป้องกัน 3) ขั้นตรวจสอบ ขั้นตอนสุดท้าย คือ ต้องมีการตรวจสอบประเมินผลงานที่ทำไปแล้ว ว่าได้รับผลเป็นอย่างไรบ้าง สมบูรณ์หรือไม่ เป็นที่น่าพอใจหรือไม่ ซึ่งขั้นตอนการตรวจสอบตามหลักอริยสัจ 4 ต้องตรวจสอบตามหลัก ญาณ 3 ประการ ได้แก่ ตรวจสอบความถูกต้อง ตรวจสอบความครบถ้วน และตรวจสอบความสมบูรณ์ กล่าวได้ว่า การให้คำปรึกษาเด็กและเยาวชนสู่วิถีสันติสุขนั้น ต้องดำเนินการและพัฒนาแบบองค์รวมเพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างทั้ง ทางกาย ทางวาจา และทางใจ คือ ไม่ควรที่จะแยกแยะแก้ไขไปแต่ละด้าน แต่ต้องอบรมทั้งสามเท่า ๆ กัน ซึ่งประกอบด้วย ศีล สมาธิ และปัญญา อันเป็นที่มาของหลักอริยสัจหรืออริยมรรค แล้วพัฒนา คุณสมบัติที่ดีของความเป็นมนุษย์ให้มีความสมบูรณ์

สรุปองค์ความรู้ NT&D for Juvenile Counseling to Peaceful Way NT&D ย่อมาจาก Noble Truth and 4 Development กล่าวคือ หลักอริยสัจ 4 เพื่อการวิเคราะห์ในการให้คำปรึกษา ที่จะนำพาเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดให้พัฒนาสู่การพัฒนา 4 ด้าน หรือหลักทวนา 4 ได้แก่ การพัฒนาทางกาย การพัฒนาทางสังคม การพัฒนาทางจิต และการพัฒนาทาง ปัญญา ซึ่งนับว่าจะเป็นการฟื้นฟูพัฒนาเด็กและเยาวชนได้อย่างยั่งยืน

ภาพ 6 วงล้อรอบนอก เป็นการแสดงถึง ขั้นตอนการให้คำปรึกษาเด็กและเยาวชนสู่วิถีสันติสุขซึ่งมี 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นตอนเตรียมความพร้อม 2) ขั้นตอนการสร้างความสัมพันธ์ภาพ 3) ขั้นตอนการสร้างความไว้วางใจ 4) ขั้นตอนการให้กำลังใจ 5) ขั้นตอนการกระตุ้นความคิดและตั้งเป้าหมายในชีวิต 6) ขั้นแรกกุศลให้ดำรงอยู่ในมรรค

องค์ความรู้ใหม่

โมเดลที่ 1 แสดงรูปแบบการให้คำปรึกษาเยาวชนสู่วิถีสันติสุข

ที่มา: ผู้วิจัย

ดังนั้น รูปแบบและกระบวนการให้คำปรึกษาแก่เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดด้วยพฤติกรรม จึงเป็นการพัฒนาแบบองค์รวม คือ ทางด้านร่างกาย ทางวาจา และทางจิตใจ เพื่อมุ่งสู่กระบวนการสร้างปัญญาให้บริบูรณ์ โดยการเห็นสถานะทุกอย่างที่อยู่รอบตัวเราตามความเป็นจริง และในลักษณะที่สัมพันธ์กันระหว่าง การดำรงวิถีชีวิตในสังคม และสิ่งแวดล้อมให้มีความสมดุล เพื่อความสุขแห่งชีวิตอย่างถูกต้อง ระหว่างปัจจัยภายนอกปรโตโสระร่วมกับปัจจัยภายในคือโยนิโสมนสิการได้แก่ การคิด เป็นรู้จักคิดอย่างแยบคาย มีทัศนะที่ดี ถูกต้องโดยมีสัมมาทิฐิเป็นฐานแห่งความคิดทั้งปวง ซึ่งเป็นผลเกิดจากการพัฒนากาย ศีล จิต และปัญญา ที่บริบูรณ์สมบูรณ์มีทั้งคุณภาพ สมรรถภาพ และสุขภาพ ยอมพัฒนาตัวเองไปสู่ความสุข คือ ประโยชน์สุขทั้งในปัจจุบัน อนาคต และประโยชน์สูงสุด ซึ่งประโยชน์สูงสุดสำหรับเด็กและเยาวชนในกระบวนการยุติธรรม

คือ การไม่หวนกลับมากระทำความผิดซ้ำ สามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับครอบครัว ชุมชนและสังคม อย่างมีความสุข และสันติ สามารถก้าวข้ามผ่านปัญหา เรียนรู้ประสบการณ์เพื่อใช้ในการดำเนินชีวิตในอนาคตอย่างเหมาะสม เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า เด็กเยาวชนส่วนใหญ่ที่กระทำความผิด มักมาจากครอบครัวที่แตกแยก หย่าร้าง ครอบครัวไม่อบอุ่น การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวไม่เหมาะสม ขาดการดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดไม่มีการวางกฎกติกาของครอบครัว บิดามารดาไม่มีเวลาดูแลเอาใจใส่เด็กและเยาวชนอย่างใกล้ชิด ความสัมพันธ์ในครอบครัวไม่ดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Phramaha Boonchit Kantasilo (2008) ที่พบว่า นโยบายการพัฒนาประเทศที่มุ่งหวังความเจริญด้านเศรษฐกิจส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมคนในสังคมคือ การย่อหย่อนในศีลธรรมจริยธรรมจนก่อให้เกิดปัญหาสังคมหลายด้าน เช่น ปัญหาเรื่องค่านิยม ยาเสพติด อาชญากรรมทางเพศ และความรุนแรง เป็นต้น เพราะขาดการอบรมสั่งสอนที่ดีงามจากครอบครัวซึ่งเป็นพื้นฐานของสังคม สิ่งสำคัญคือครอบครัวผู้ปกครองต้องให้เยาวชนได้รับการศึกษาอบรมที่ถูกต้อง และร่วมมือกันสร้างโอกาสให้เยาวชนได้พัฒนาสติปัญญาให้ใช้ชีวิตอยู่ด้วยอุดมคติคือ ความเป็นมนุษย์ที่เต็มเปี่ยมบริบูรณ์ด้วยคุณธรรมเพื่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างถูกต้อง

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า หลักอริยสัจ 4 ที่นำมาใช้เป็นกรอบในการวิเคราะห์ในการให้คำปรึกษา ได้แก่ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ และมรรค สอดคล้องกับงานของ Yakaew (2019) ที่เป็นการนำแนวคิดคำสอนของพุทธศาสนา อันได้แก่ อริยสัจ 4 ปฏิจจสมุปบาท และไตรลักษณ์ ซึ่งหลักธรรมเหล่านี้มีจุดมุ่งหมายที่จะสอนให้บุคคลเข้าใจสาเหตุของปัญหา รู้วิธีการแก้ไขปัญหาด้วยเทคนิค และความสามารถในการตัดสินใจในการแก้ไขปัญหามีประสิทธิภาพ ผู้ที่ให้คำปรึกษาต้องฝึกการพัฒนาจิต (จิตใจ) ตามหลักธรรมในพระพุทธศาสนา ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Motmonthin (2017) ที่พบว่าผู้สอนจะต้องมีการควบคุมจิตใจให้สงบ การที่จะพัฒนาเยาวชนให้เกิดสัมมาทิฐิ ได้ผู้สอนจะต้องมีลักษณะเป็นกัลยาณมิตรคอยโน้มน้าวชี้ให้เห็นความสำคัญของความดีและส่งเสริมให้เยาวชนได้นำความรู้ที่ได้รับการถ่ายทอดไปคิดโดยแยกคายจนเกิดปัญญาสามารถแยกแยะดี-ชั่วได้ด้วยตนเอง รู้ว่าสิ่งใดควรทำสิ่งใดไม่ควรทำ นอกจากนั้น การให้คำปรึกษาตามแนวพุทธ ยังเป็นการช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาได้ใช้ศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ ในการทำความเข้าใจตนเองและแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง โดยผู้ให้คำปรึกษาต้องยึดถือทฤษฎีเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ซึ่งในทางพุทธศาสนานั้น มีคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่ถือเป็นหลักยึดในการดำเนินชีวิตคือ อริยสัจ 4 สามารถนำมาปรับใช้ได้จริงในชีวิตประจำวันได้ ในการ พัฒนาจิตใจได้และช่วยเหลือทางด้านจิตใจแก่ผู้อื่นต่อไป สำหรับการนำหลักทศกัณฐ์ 4 เป็นจุดหมายและแนวทางที่จะนำพาเด็กและเยาวชนพัฒนาให้สมบูรณ์รอบด้าน โดยการพัฒนากายภาพ สังคมภาพ จิตภาพ และปัญญาภาพ ซึ่งครอบคลุมในการนำพาชีวิตสู่วิถีสันติสุข สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Phramaha Thonglo Thanissaro (2011) ที่พบว่า คนเรามีส่วนประกอบสำคัญอยู่ 2 อย่างคือร่างกายกับจิตใจ ร่างกาย ของเราขึ้นอยู่กับระบบโลก ต้องพึ่งโลก ร่างกาย

จึงจะเจริญ จิตใจ ของเราขึ้นอยู่กับระบบธรรม ต้องพึงธรรม จิตใจจึงจะเจริญ เพื่อให้ร่างกายและจิตใจเจริญ ทั้ง 2 ทาง เราจึงต้องดำเนินชีวิตให้สอดคล้องกันทั้ง 2 ด้าน คือ วินัยทางโลก และวินัยทางธรรม

กล่าวได้ว่า กระบวนการทั้งหมดนั้นก็เพื่อช่วยแก้ปัญหาความทุกข์ของคนอื่น โดยทำให้ผู้มีความทุกข์ได้ตระหนักถึงปัญหาของตนเอง ด้วยวิธีการที่ผู้มีความทุกข์ ได้รู้จักความทุกข์ที่เกิดขึ้นกับตนเอง มีชีวิตอยู่อย่างรู้เท่าทันความทุกข์ รู้เหตุเกิดของความทุกข์ รู้การดับทุกข์ คือการดับความอยากแห่งตัณหาที่เข้าไปยึดมั่น และรู้หนทางที่ดำเนินสู่การดับความทุกข์ คือการปฏิบัติตามทางสายกลาง เพื่อที่จะเข้าถึงการดับความทุกข์ ซึ่งเรียกว่า หลักอริยสัจ 4 ได้แก่ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ และมรรค ที่ปรากฏชัดในคัมภีร์พระไตรปิฎกนั่นเอง

สรุป

สภาพปัญหาเด็กและเยาวชนกระทำความผิดของศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง พบว่า คดีความส่วนใหญ่เป็นข้อหาที่เกี่ยวข้องกับสารเสพติด ซึ่งพฤติการณ์คดีมีทั้งครอบครองเพื่อเสพ ครอบครองเพื่อจำหน่าย ร่วมกันผลิต นอกจากนี้ยังพบว่า ยาเสพติดเป็นส่วนหนึ่งของการกระทำความผิดด้วยข้อหาอื่นด้วย เช่น คดีการลักทรัพย์ก็มักจะมียาเสพติดเข้ามาเกี่ยวข้องอยู่บ่อยครั้ง ซึ่งเด็กเยาวชนส่วนใหญ่ที่กระทำความผิด มักมาจากครอบครัวที่แตกแยก หย่าร้าง ครอบครัวไม่อบอุ่น การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวไม่เหมาะสม ขาดการดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด ไม่มีการวางกฎกติกาของครอบครัว บิดามารดาไม่มีเวลาดูแลใส่ใจเด็กและเยาวชนอย่างใกล้ชิด ความสัมพันธ์ในครอบครัวไม่ดี เยาวชนจึงออกมาแว่สุ่มและเริ่มใช้ยาเสพติด รูปแบบการให้คำปรึกษาเด็กและเยาวชนสู่วิถีสันติสุขในศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง เป็นการให้คำปรึกษาเด็กและเยาวชนด้วยหลักอริยสัจ 4 โดยนำมาประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงกับกระบวนการให้คำปรึกษาของศาลเยาวชนและครอบครัวกลางตามแนวทางและทฤษฎีของทางจิตวิทยา เป็นพุทธวิธีการให้คำปรึกษาแบบองค์รวม ทั้งทางด้านร่างกาย ทางวาจา และทางจิตใจ เพื่อมุ่งสู่กระบวนการสร้างปัญญาให้บริบูรณ์ โดยการเห็นสภาวะทุกอย่างที่อยู่รอบตัวตามความเป็นจริง และในลักษณะที่สัมพันธ์กันระหว่างการดำรงวิถีชีวิตในสังคม และสิ่งแวดล้อมให้มีความสุข เพื่อความสุขแห่งชีวิตอย่างถูกต้อง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 ควรมีการนำรูปแบบการให้คำปรึกษาเด็กและเยาวชนสู่วิถีสันติสุขในศาลเยาวชนและครอบครัวกลางที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ไปขยายผลให้เกิดรูปแบบการให้คำปรึกษาเด็กและเยาวชนสู่วิถีสันติสุขในศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ของศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วราชอาณาจักร

1.2 พัฒนารูปแบบให้คำปรึกษาเด็กและเยาวชนสู่วิถีสันติสุขในศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง เป็นหลักสูตรอบรมให้กับนักจิตวิทยาและผู้คำปรึกษา ของศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วราชอาณาจักร

2. ข้อเสนอในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยรูปแบบการให้คำปรึกษาที่มีลักษณะเฉพาะปัญหาของเด็กและเยาวชนในบริบทต่าง ๆ เช่น ในระบบสถานศึกษา ในระบบของกลุ่มเด็กและเยาวชนยากลำบาก ในกลุ่มเด็กและเยาวชนที่ด้อยโอกาส ในกลุ่มเด็กและเยาวชนกลุ่มเสี่ยง

2.2 พัฒนาต่อยอดเป็นโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรการให้คำปรึกษาเด็กและเยาวชนสู่วิถีสันติสุขในศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ของศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วราชอาณาจักร

References

- Department of Juvenile Observation and Protection. (2019). *Juvenile and Family Court and Procedure Act B.E. 2553 (2010)*. Retrieved October 4, 2019, from <http://www2.djop.moj.go.th/law/act/item/151>.
- Katumarn, P. (2020). President of Child & Adolescent Psychiatrist Association of Thailand. *Interview*. August, 20.
- Kittiwat, R. (2020). Counselor. *Interview*. September, 3.
- Laorungkan, T. (2020). Psychologist, Practitioner Level. *Interview*. September, 3.
- Motmonthin, P. (2017). *The Buddhist Integration for Developing Youth to Become Good Person*. (Master's Thesis). Mahachulalongkornrajavidyalaya University. Ayutthaya.
- Phra Bhramagunabhorn (P.A.Payutto). (2014). *Way of Thinking According to the Buddha-dhamma*. Bangkok: MCU Press.
- Phramaha Boonchit Kantasilo. (2008). *The Study of the Method of Solving Youths' Moral Problems in Ven. Buddhadasa Bhikkhu's viewpoints*. (Master's Thesis). Mahachulalongkornrajavidyalaya University. Ayutthaya.
- Phramaha Somboon Vuddhikaro. (2020.). Dean of Graduate School, Mahachulalongkornrajavidyalaya University. *Interview*. October, 27.
- Phramaha Suthep Sudhiñāṇo. Deputy Dean, Faculty of Humanism, Mahachulalongkornrajavidyalaya University. *Focus Group Discussion*. December, 26.
- Phramaha Thonglo Thanissaro. (2011). *A Study of Buddhist Disciplines for Life Development to a Happiness*. (Master's Thesis). Mahachulalongkornrajavidyalaya University. Ayutthaya.
- Pruksathien, S. (2020). Chief Judge of the Central Juvenile and Family Court. *Interview*. September, 30.
- Ruchiwanitkun, P. (2020). Senior Judge of the Central Juvenile and Family Court. *Interview*. September, 29.

- Semsikkha. (2019). *Potential Development Counseling*. Retrieved October 21, 2019, from <https://semsikkha.org/tha/index.php/about-us/course/course-2/31-counseling>.
- Siwamok, N. (2020). Lay Judge and Counselor at the Central Juvenile and Family Court. *Interview*, September, 3.
- Sonjai, A. (2020). Juvenile Counselor. *Interview*. September, 1.
- Suvanakkul, R. (2020). Clinical Psychologist, Senior Professional Level. *Interview*. September, 8.
- Thai Health Promotion Foundation. (2019). *A Survey of Thai Teenage Behavior*. Retrieved January 24, 2019, from <https://www.thaihealth.or.th>.
- Wongphiromsan, Y. (2020). Advisor to the Department of Mental Health. *Interview*. October, 28.
- Yakaew, C. (2019). *Buddhist Psychological Counseling*. Retrieved October 23, 2019, from <http://nakhonnayok.dusit.ac.th/article>.